

Jono Biliūno gyvenimas ir kūryba

Perskaityk Jono Biliūno apsakymo „Kliudžiau“ pradžią ir į aiškinamojo teksto ištrauką įkelk tinkamus apibūdinimus.

Tat buvo nedidelė balta katytė. Jos menkas suliesėjęs kūnelis visas drebėjo nuo šalčio ir baimės; jos plaukai, nuo lietaus sušlapę ir purvais apskretę, visi kabėjo sustirę ir pasišiaušę. Radau aš ją lauke, patvory pritūpusią, susirietusią, nelaimingą. Mane pamačiusi ji taip gailestingu balsu sumiaukė ir pažiūrėjo akimis, kuriose švietė ir baimė, ir viltis. Ji buvo dar visai jaunutė, bet tokia sudžiūvusi!

Pirmiausia apibūdinama katytė. Keliais sakiniais nuskyta viskas: amžius

, išvaizda , fizinė
būsena ir savijauta .

(„visai jaunutė“)

(„menkas suliesėjęs kūnelis“, „sudžiūvusi“)

(„balta“, „plaukai purvais apskretę“)

(„drebėjo“, „nelaiminga“)

Į dalykinį tekstą apie Jono Biliūno prozos bruožus įkelk tinkamus žodžius.

Jono Biliūno novelėse pasakojama asmeniu. Toks kalbėjimo būdas primena –
tarsi skaitytojui būtų norima patikėti paslaptį. Biliūno prozos pasakotojas moka , kalba
 ir nuoširdžiai. Biliūno kūriniai laikomi gero stiliaus pavyzdžiu, nes mintys dėstomos
, išryškinami tik dalykai, parenkami kuo žodžiai.

svarbiausieji

pirmuoju

išpažintį

jautriai

glaustai

tikslesni

atjausti

Perskaitykite Jono Biliūno apsakymo „Brisiaus galas“ pradžią. Koks pasakotojo požiūris į Brisius?

Šaly diendaržio durų, ant didžiulės spalų krūvos, guli senas Brisius – žilas, apžabalęs. Matyti jisai dar mato, bet tik kaip per dūmus, ir savo žmogaus labai dažnai nebepažįsta. Sunki senatvė ir jam: visų užmirštas, apleistas. Patsai gerai jaučia, kad mažai kam bereikalingas. Bet kiek galėdamas rūpinas dar būti naudingas. Nors nebeprigirdi, o sunkios blakstienos amžinai merkia jo traiškanotas akis, tačiau vaiko nuo savęs snaudulį ir klausos. Beklausydamas apsnūsta... Ir girdi per miegą: šlama netoli, tartum eina kas svetimas... Sunkiai kelias Brisius iš guolio ir loja užkimusiu mieguistu balsu.

– A tu, žabali, ar nenustosi!.. Savo žmogaus nemato, – girdi jisai pažįstamą balsą.

Susigėdęs šiepia bedantį snukį, inkščia gailiai, tartum atsiprašydamas, ir, paspaudęs uodegą, vėl susiriečia guoly...

- ☐ Pasakotojas neišduoda savo požiūrio į Brisius.
- ☐ Šaiposi iš šuns, nepažįstančio šeimininko.
- ☐ Užjaučia Brisius dėl sunkios senatvės.

Perskaityk Jono Biliūno apsakymo „Kliudžiau“ ištrauką ir į sakinį apie veikėjo būsenos kaitą įkelk tinkamus žodžius.

Kliudžiau. Kaip tikras medėjas* prilėkiau artyn, bet ūmai pajutau širdyje šaltį ir apsistoju nusteбęs: katytės veidas buvo neapsakomo skausmo pervertas <...>

* medėjas – sen. medžiotojas

Veikėjo būsenos pokytis išreiškiamas kalbinės raiškos priemonėmis: išsakomas veikėjo

, „pajutau širdyje šaltį“ perteikiamas .

skausmas

palyginimu

frazeologizmu

džiaugsmas

Sugrupuok korteles: Jono Biliūno apsakymo „Kliudžiau“ tema, pagrindinė mintis, vertybės.

Tema	Pagrindinė mintis	Vertybė
Atjauta silpnesniam už save.	Kliudoma vaiko sąžinė.	Vaikas nušauna katytę.